

Бурла І.Г.

аспірант

*Київський університет інтелектуальної власності та права
Національного університету «Одеська юридична академія»*

ПОНЯТТЯ ТА ЗМІСТ ПУБЛІЧНОГО АДМІНІСТРУВАННЯ ЖИТЛОВОГО БУДІВНИЦТВА В УКРАЇНІ

Вступ. Житло має велику цінність для людей. Воно надає нам почуття безпеки та захищеності. Це місце, де люди можуть відпочивають, відновлюють сили та відчувають затишок після робочого дня. Для багатьох людей житло є символом родинних зв'язків та спільної діяльності. Воно створює можливість для спілкування та спільного проведення часу з родиною. Житло надає людям особистий простір, де вони можуть вільно виражати себе, розвивати свої інтереси та займатися власними справами. Право власності на житло забезпечує фінансову стабільність громадян, оскільки може слугувати як засіб забезпечення, а також джерело потенційного прибутку в майбутньому. Місце проживання впливає на соціальну інтеграцію людини в суспільство. Житло забезпечує доступ до соціальних послуг, освіти, медичного обслуговування та інших можливостей. Усі ці аспекти визначають важливість житла для людей та його вплив на їхнє життя, благополуччя та щасливу існування.

Отже, житло є як приватне так й публічне благо. Відповідно держава в цілому та публічна адміністрація, зокрема не можуть бути стороннім в питаннях безпеки і стимулювання приватними особами житлового будівництва.

Адміністративні органи забезпечують аналізовані нами цінності через комплексний інститут публічного адміністрування житлового будівництва. В умовах сьогодення Україна стикається з проблемою зношеності та низької якості житлового фонду, що дісталось нам з минулої епохи. Це ставить питання про

необхідність забезпечення громадян житлом яке відповідає сучасним санітарним стандартам та культурним вподобанням українського народу. Відповідно забезпечення доступного житла є важливим завданням для держави. Публічне адміністрування повинно сприяти створенню механізмів, що забезпечують доступність житла для всіх верств населення. Контроль якісного житла є важливою складовою публічного адміністрування. Необхідно створити ефективні механізми контролю якості будівництва та введення обов'язкових стандартів безпеки. Також, вагомим питанням публічного адміністрування є запобігання корупції в будівельній галузі. Необхідно впроваджувати заходи для боротьби з корупцією та забезпечення прозорості та відкритості в процесі будівництва. Адміністративні органи мають стимулювати інвестиції в житлове будівництво шляхом розвитку ефективної інвестиційної політики, залучення інвесторів та створення сприятливих умов для розвитку будівельної сфери.

Огляд останні досліджень. Різним питанням правового регулювання будівництва в Україні була виділена вагому уваги вчених різних галузей, в першу чергу адміністративного права. Так В. Сударенко розкрила питання правового регулювання фінансування житлового будівництва в Україні [1], О. Соколовська з'ясувала підходи щодо адміністративної відповідальності за правопорушення в галузі житлово-комунального господарства [2], О. Німко, присвятив свої наукові пошуки проблемі адміністративно-право-

вого регулювання державного молодіжного житлового кредитування [3]. Крім того, до певних аналізованих нами проблематики зверталися вчені правники: К. Бруссо [4], О. Воронова [5], Г. Гриценко [6], А. Запотоцький [7], І. Комарницька [8], К. Пономаренко [9], Л. Радченко [10], Т. Рим [11], Н. Савенко [12], Б. Семенко [13], С. Сеник [14], О. Сударенко [15] та ін. Проте безпосередньо аналізований нами предмет аналізу з погляду сучасної теорії адміністративного права вони не здійснювали. Отже, тема статті є актуальною.

Мета статті полягає в тому щоб на основі аналізу теорії адміністративного права, наукових доктрин та діючого законодавства сформовано поняття та розкрити зміст публічного адміністрування житлового будівництва в Україні.

Виклад основних положень. Лаконічним є тлумачний словник української мови, який визначає, що «житлове будівництво» це спорудження житлових будинків. Також розкриваючи більш загальну категорію «будівництво» енциклопедичні знання доводять, що це місце де здійснюється будівництво та наука про спорудження будов і їх художнє оформлення [16]. Згідно з класифікатором Видів економічної діяльності та поясненням до них «будівництво» включає в себе загальні та спеціалізовані роботи з будівництва будівель і споруд. Ця діяльність включає нове будівництво, ремонтні роботи, розширення та реконструкцію, зведення будівель зі збірних конструкцій на місці ведення робіт, а також будівництво тимчасових об'єктів. Загальне будівництво включає будівництво цілісних житлових комплексів, офісних будівель, магазинів та інших громадських і комунальних або сільськогосподарських будівель тощо, інженерних споруд, промислові об'єкти, трубопроводи та лінії електропередачі, спортивні комплекси тощо. Ці роботи здійснюються як за власний рахунок, так і за винагороду або на основі контракту. Частина робіт, а іноді всі види робіт можуть передаватися субпідряднику.

Будівництво також включає ремонт будівель і земляні роботи [17].

Виходячи з таких енциклопедичних знань та кваліфікаційних підходів можна зробити висновок що предметом нашого наукового аналізу («житлового будівництва») є будівництво цілісних житлових комплексів та здійснення ремонтних і земляних робіт в них.

В Україні житлове будівництво має вагомий законодавчий регулювання. До основних нормативно-правових актів у галузі будівництва відноситься Земельний кодекс України, який визначає правові засади використання та обігу земельних ділянок, що включають в себе будівництво [18]., Закон України від 17 лютого 2011 року № 3038-VI «Про регулювання містобудівної діяльності», який встановлює правові та організаційні основи містобудівної діяльності і спрямований на забезпечення сталого розвитку територій з урахуванням державних, громадських та приватних інтересів [19]. Закон України від 5 листопада 2009 року № 1704-VI. «Про будівельні норми», що регулює відносини у сфері нормування у будівництві та визначає правові та організаційні засади розроблення, погодження, затвердження, реєстрації і застосування будівельних норм [20], Державні будівельні норми [21]. Закон України «Про ліцензування видів господарської діяльності» [22] та «Про основні засади державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності» [23]. Та чисельними підзаконними нормативно-правовими актами. Наприклад, Порядку ведення Єдиної державної електронної системи у сфері будівництва, що затверджена Постановою Кабінету Міністрів України від 23 червня 2021 року № 681 [24].

Отже, в Україні функціонує вагомий система законодавчого регулювання сфері житлового будівництва. Основні нормативно-правові акти, такі як Земельний кодекс, закони України «Про регулювання містобудівної діяльності», «Про будівельні норми», встановлюють правила та стандарти для будівництва та ремонту житлових об'єктів.

Законодавство також регулює ліцензування та контроль за будівельними процесами, забезпечуючи стабільний розвиток та збереження інтересів усіх зацікавлених сторін. До цього додатково вводяться підзаконні нормативні акти, які доповнюють та уточнюють основні закони. Окрім того, важливим етапом у розпорядчій діяльності адміністративних органів є впровадження електронних систем, які сприяють забезпеченню прозорості та ефективності публічним адмініструванням житловим будівництвом.

В теорії адміністративного права під публічним адмініструванням розуміють форма реалізації публічної влади, як діяльність адміністративних органів, що є зовнішнім виразом реалізації завдань (функцій) виконавчої влади, здійснюється з метою задоволення публічного інтересу й відмежується від законодавчої, судової та політичної діяльності. За змістом види публічного адміністрування поділяються на такі адміністративні послуги, розпорядча діяльність та виконавча діяльність адміністративних органів [25, с. 20-23].

Головна мета адміністративної діяльності полягає у наданні адміністративних послуг адміністративними органами. Це відноситься і до сфери житлового будівництва. Згідно з Законом України від 6 вересня 2012 року № 5203-VI, адміністративна послуга це результат владних повноважень, що спрямований на забезпечення прав та обов'язків фізичних та юридичних осіб у відповідності до закону [26]. Наприклад, «Видача дозволу на будівельні роботи» є класичним прикладом адміністративної послуги. Дозвільна процедура передбачає отримання дозволу на виконання будівельних робіт, яке надається замовнику та підрядникам після подання відповідної заяви. Ця послуга безкоштовна та зазвичай надається протягом 10 робочих днів. При цьому необхідно подати відповідні документи, визначені технологічною картою. Для об'єктів із середніми та значними наслідками, а також тих, що потре-

бують оцінки впливу на довкілля, документи на отримання дозволу подаються виключно в електронній формі через систему Порталу Дія. Після подання заяви, можна перевірити статус її розгляду через особистий кабінет користувача. Рішення про видання дозволу або відмову також оприлюднюється в електронному кабінеті та надсилається на електронну пошту заявника. Після отримання дозволу, інформація про це додається до Реєстру будівельної діяльності, і копія дозволу надсилається заявнику [27; 28].

Отже, публічне адміністрування у сфері житлового будівництва спрямована на надання адміністративних послуг. Адміністративна послуга полягає у забезпеченні прав та обов'язків фізичних та юридичних осіб відповідно до закону. Адміністративна послуга щодо видачі дозволу на будівельні роботи є первинним етапом у публічному адмініструванні житлового будівництва що відображає прозорість та ефективність у взаємодії між замовниками та адміністративними органами.

Розпорядча діяльність адміністративних органів у сфері житлового будівництва є невід'ємним вагомим елементом публічного адміністрування. Вона полягає в ухваленні суб'єктами публічної адміністрації підзаконних нормативно-правових актів на основі та з виконання законів [29, с. 49] Підзаконний нормативно-правовий акт є документом, що приймається (виданням) суб'єктом правотворчої діяльності згідно з вимогами Конституції України, законів та міжнародних договорів, спрямований на їх виконання. Він повинен узгоджуватися з вищестоячими нормативно-правовими актами та відповідати їм. Видання підзаконного нормативно-правового акта здійснюється у формі, передбаченій Конституцією України та (або) законом, і не передбачає делегування законодавчих повноважень. Якщо такий акт має бути у формі положення, порядку, інструкції, правил або іншого виду акта з нормами права, він затверджується відповідним підзаконним норма-

тивно-правовим актом. Затверджений акт є частиною підзаконного нормативно-правового акта, яким його затверджено, і має ту саму юридичну силу [30].

Наприклад, відповідно до Постанови Кабінету Міністрів України від 13 квітня 2013 р. № 466 «Деякі питання виконання підготовчих і будівельних робіт» в якій визначено порядок та процедуру отримання права на виконання підготовчих та будівельних робіт. Під час воєнного стану ця процедура враховує особливості, встановлені постановою Кабінету Міністрів України від 24 червня 2022 року № 722 «Деякі питання здійснення дозвільних та реєстраційних процедур у будівництві в умовах воєнного стану». Визначено, що будівельні роботи включають у себе різні види робіт з будівництва, реконструкції, реставрації та капітального ремонту. Підготовчі роботи охоплюють роботи з підготовки будівельної ділянки, влаштування огороження, порушення елементів благоустрою, вишукувальні та будівельні роботи для організації будівництва. Функції електронного кабінету, передбачені цим порядком, забезпечує електронний кабінет користувача Єдиного державного веб-порталу електронних послуг "Портал Дія". Надання, отримання, відмова у видачі чи анулювання документів, що дають право на виконання підготовчих та будівельних робіт, проводиться органами державного архітектурно-будівельного контролю, згідно Законом України «Про регулювання містобудівної діяльності» [31].

Отже, адміністративні органи здійснюють розпорядчу діяльність у сфері житлового будівництва, яка є важливим елементом публічного адміністрування. Ця діяльність полягає у встановленні нормативно-правових актів на основі законів, включаючи підзаконні акти. Вони мають відповідати вищестоячим нормам. Наприклад, Постановою Кабінету Міністрів України від 13 квітня 2013 року № 466, враховуючи зміни і доповнення визначені Постановою від 24 червня 2022 року № 722 визначено порядок та проце-

дуру отримання права на виконання підготовчих та будівельних робіт у сфері житлового будівництва. Будівельні роботи охоплюють різноманітні види робіт, включаючи будівництво, реконструкцію, реставрацію та капітальний ремонт, тоді як підготовчі роботи передбачають підготовку будівельної ділянки та організацію будівництва. Державні органи забезпечують функціонування електронного кабінету для отримання послуг, а також контролюють видачу документів, що дозволяють виконання робіт.

Виконавча діяльність адміністративних органів в сфері житлового будівництва здійснюється суб'єктами публічного адміністрування містобудівної діяльності та архітектурно-будівельного контролю. До яких відноситься Кабінет Міністрів України, а також центральні та місцеві органи виконавчої влади, інші уповноважені органи та органи місцевого самоврядування. Органи державного архітектурно-будівельного контролю включають структурні підрозділи Київської та Севастопольської міських державних адміністрацій, а також виконавчі органи сільських, селищних та міських рад. Виконавче публічне адміністрування у сфері житлового будівництва включає планування територій, моніторинг реалізації містобудівної документації, визначення державних інтересів, ліцензування та професійну атестацію, розроблення та затвердження нормативних документів, а також контроль за дотриманням законодавства та нормативів у цих галузях [32].

Державна інспекція архітектури та містобудування України (ДІАМ), як центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику з питань державного архітектурно-будівельного контролю та нагляду, діє під керівництвом Віце-прем'єр-міністра з відновлення – Міністра розвитку громад, територій та інфраструктури України. Основним завданням ДІАМ є реалізація державної політики з питань державного архітектурно-будівельного контролю та нагляду, що включає здійснення державного архітектурно-будівельного

контролю та нагляду за дотриманням вимог законодавства у сфері містобудівної діяльності та будівельних норм. Ця організація виконує свої функції з метою забезпечення належного розвитку територій та забезпечення безпеки та якості будівництва в Україні [33].

Отже, виконавча діяльність адміністративних органів у сфері житлового будівництва здійснюється суб'єктами публічного адміністрування містобудівної діяльності та архітектурно-будівельного контролю, до яких відносяться Кабінет Міністрів України, центральні (в першу чергу Державна інспекція архітектури та містобудування України (ДІАМ), як центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику з питань державного архітектурно-будівельного контролю та нагляду, діє під керівництвом Віце-прем'єр-міністра з відновлення – Міністра розвитку громад, територій та інфраструктури України та місцеві органи виконавчої влади, інші уповноважені органи та органи місцевого самоврядування. Ця діяльність включає планування територій, моніторинг реалізації містобудівної документації, визначення державних інтересів, ліцензування та професійну атестацію, розроблення та затвердження нормативних документів, а також контроль за дотриманням законодавства та нормативів у цих галузях.

Висновки: Все вище наведене дає можливість сформулювати певні узагальнення щодо поняття та зміст публічного адміністрування житлового будівництва в Україні:

– предметом публічного адміністрування житлового будівництва є будівництво цілісних житлових комплексів та здійснення ремонтних і земляних робіт в них, що здійснюється на основі реалізації норм адміністративного права;

– в Україні має вагому систему законодавчого регулювання в сфері житлового будівництва. Основні нормативно-правові акти, включаючи закони про містобудівну діяльність та будівельні норми, встановлюють правила та стандарти для будівництва та ремонту

житлових об'єктів та відповідне земельне законодавчо;

– у сфері житлового будівництва публічне адміністрування спрямоване на надання адміністративних послуг, які полягають у забезпеченні прав та обов'язків фізичних та юридичних осіб відповідно до закону;

– адміністративні органи забезпечують розпорядчу діяльність у сфері житлового будівництва, що є ключовим аспектом публічного адміністрування, та включає адміністративну підзаконну правотворчу діяльність стосовно прийняття нових нормативно-правових актів на основі законів у формі порядків та процедур щодо отримання права на виконання підготовчих та будівельних робіт у сфері, здійснення публічного контролю (нагляду);

– виконавча діяльність адміністративних органів у сфері житлового будівництва здійснюється суб'єктами публічного адміністрування містобудівної діяльності та архітектурно-будівельного контролю. Ця діяльність охоплює різні аспекти, включаючи планування територій, моніторинг реалізації містобудівної документації, ліцензування та професійну атестацію, розроблення нормативних документів, а також контроль за дотриманням законодавства та нормативів у цих галузях. У цьому процесі ключову роль відіграють Кабінет Міністрів України, Державна інспекція архітектури та містобудування України, центральні та місцеві органи виконавчої влади, а також інші уповноважені органи та органи місцевого самоврядування.

Отже, публічне адміністрування житлового будівництва в Україні це адміністративна діяльність Уряду, Державної інспекції архітектури та містобудування України, органів місцевого самоврядування, інших адміністративних органів що здійснюється на основі норм адміністративного права у відповідності до визнаних законодавством інструментів з метою забезпечення безпечного, якісного та ефективного спорудження та ремонту житлових комплексів та належного їх художнього оформлення.

Анотація

У статті сформовано поняття розкрито зміст публічного адміністрування житлового будівництва в Україні. Доведено, що це адміністративна діяльність Уряду, Державної інспекції архітектури та містобудування України, органів місцевого самоврядування, інших адміністративних органів що здійснюється на основі норм адміністративного права у відповідності до визнаних законодавством інструментів з метою забезпечення безпечного, якісного та ефективного спорудження та ремонту житлових комплексів та належного їх художнє оформлення. Виявлено і узагальнено, що Україна має вагомому систему законодавчого регулювання в сфері житлового будівництва. Основні нормативно-правові акти, включаючи закони про містобудівну діяльність та будівельні норми, встановлюють правила та стандарти для будівництва та ремонту житлових об'єктів та відповідне земельне законодавчо. У сфері житлового будівництва публічне адміністрування спрямоване на надання адміністративних послуг, які полягають у забезпеченні прав та обов'язків фізичних та юридичних осіб відповідно до закону. Адміністративні органи забезпечують розпорядчу діяльність у сфері житлового будівництва, що є ключовим аспектом публічного адміністрування, та включає адміністративну підзаконну правотворчу діяльність стосовно прийняття нових нормативно-правових актів на основі законів у формі порядків та процедур щодо отримання права на виконання підготовчих та будівельних робіт у сфері, здійснення публічного контролю (нагляду). Виконавча діяльність адміністративних органів у сфері житлового будівництва здійснюється суб'єктами публічного адміністрування містобудівної діяльності та архітектурно-будівельного контролю. Ця діяльність охоплює різні аспекти, включаючи планування територій, моніторинг реалізації містобудівної документації, ліцензування та професійну атестацію, розроблення нормативних документів, а також контроль за дотриманням законодавства та нормативів у цих галузях. У цьому процесі ключову роль відіграють Кабінет Міністрів, Державна інспекція архітектури та містобудування України, центральні та місцеві органи виконавчої влади, а також інші уповноважені органи та органи місцевого самоврядування.

Ключові слова: адміністративний орган, адміністративні органи, архітектура та містобудування, будівельні норми, будівельні роботи, виконавча діяльність, державна інспекція, законодавче регулювання, інструменти публічного адміністрування, контроль (нагляд), містобудівна діяльність, моніторинг, норми адміністративного права, органи місцевого самоврядування, планування територій, ремонт житлових об'єктів.

Burla I.H. The concept and content of public administration of housing construction in Ukraine

Summary

In the article, the concept of the public administration of housing construction in Ukraine is revealed. It has been proven that this is an administrative activity of the Government, the State Inspection of Architecture and Urban Planning of Ukraine, local self-government bodies, other administrative bodies, which is carried out because of the norms of administrative law in accordance with the instruments recognized by the law to ensure the safe, high-quality, and efficient construction and repair of residential complexes and proper their artistic design. It was revealed and summarized that Ukraine has a strong system of legislative regulation in the field of housing construction. The main normative legal acts, including laws on urban planning activities and building regulations, establish rules and standards for the construction and repair of residential objects and the corresponding land legislation. In the field of housing construction, public administration is aimed at providing administrative services, which consist in ensuring the rights and obligations of individuals and legal entities in accordance with the law. Administrative bodies provide regulatory activity in the field of housing

construction, which is a key aspect of public administration, and includes administrative sub-legislative law-making activity regarding the adoption of new normative legal acts based on laws in the form of orders and procedures for obtaining the right to perform preparatory and construction works in the field, implementation of public control (supervision). Executive activities of administrative bodies in the field of housing construction are carried out by subjects of public administration of urban planning activities and architectural and construction control. This activity covers various aspects, including territorial planning, monitoring the implementation of urban planning documentation, licensing and professional certification, development of regulatory documents, as well as monitoring compliance with legislation and regulations in these areas. In this process, the Cabinet of Ministers, the State Inspection of Architecture and Urban Planning of Ukraine, central and local bodies of executive power, as well as other authorized bodies and bodies of local self-government play a key role.

Key words: administrative bodies, administrative body, architecture, and urban planning, building regulations, construction works, control (supervision), executive activity, legislative regulation, local governments, monitoring, norms of administrative law, repair of residential facilities, state inspection, territory planning, tools of public administration, urban planning activity.

Список використаних джерел:

1. Сударенко О. Правове регулювання фінансування житлового будівництва в Україні : автореф. дис... канд. юрид. наук: 12.00.07. Київ, 2006. 20 с.
2. Соколовська О. Адміністративна відповідальність за правопорушення в галузі житлово-комунального господарства : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.07. іїв., 2011. 18 с.
3. Німко О. Адміністративно-правове регулювання державного молодіжного житлового кредитування : автореф. дис... канд. юрид. наук: 12.00.07. іїв., 2008. 19 с.
4. Бруссо К. Розслідування корупційних кримінальних правопорушень, які вчиняються в сфері житлового будівництва: автореф. дис. ... к. ю. н. : 12.00.09 – Кримінальний процес та криміналістика; судова експертиза; оперативно-розшукова діяльність. 2021. 18 с.
5. Воронова О. Підстави набуття права власності на житло : Автореф. дис... канд. юрид. наук: 12.00.03. Київ, 2005. 20 с.
6. Гриценко Г. М. Правове регулювання капітального будівництва за державні кошти : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.04. Донецьк, 2011. 17 с.
7. Запотоцький А. Теоретичні основи та практика розслідування злочинів у сфері будівництва: автореф. дис. ... д. ю. н. : 12.00.09 – Кримінальний процес та криміналістика; судова експертиза; оперативно-розшукова діяльність. 2019, 18 с.
8. Комарницька І. Профілактика правопорушень у фінансово-економічній сфері засобами адміністративного права.: автореф. дис. ... д. ю. н. : 12.00.07. 2021. 18 с.
9. Пономаренко К. Належне здійснення права на забудову земельної ділянки.: автореф. дис. ... к. ю. н. : 12.00.03 – Цивільне право і цивільний процес; сімейне право; міжнародне приватне право. 2021. 18 с.
10. Радченко Л. Цивільно-правове регулювання відносин у сфері житлового будівництва : автореф. дис... канд. юрид. наук: 12.00.03. Київ, 2009. 18 с.
11. Рим Т. Правове регулювання інвестиційних відносин у сфері будівництва: цивільно-правовий аспект: автореф. дис. ... д. ю. н. : 12.00.03 – Цивільне право і цивільний процес; сімейне право; міжнародне приватне право. 2021. 18 с.
12. Савенко Н.В. Адміністративно-правові засади набуття права власності на об'єкти незавершеного та законсервованого будівництва в Україні : автореф. дис... канд. юрид. наук: 12.00.07. Харків, 2009. 16 с.

13. Семенко Б. М. Адміністративна відповідальність за правопорушення у галузі будівництва : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.07. Запоріжжя, 2011. 16 с.
14. Сенік С. Правове регулювання договірних відносин генеральних підрядників та субпідрядників у капітальному будівництві : Автореф. дис... канд. юрид. наук: 12.00.03. Львів., 2006. 19 с.
15. Сударенко О. Правове регулювання фінансування житлового будівництва в Україні : Автореф. дис... канд. юрид. наук: 12.00.07. Київ, 2006. 20 с.
16. Житлове будівництво. Тлумачний словник української мови. Словник.UA. 2024. <https://slovnyk.ua/index.php?swrd=%D0%B1%D1%83%D0%B4%D1%96%D0%B2%D0%BD%D0%B8%D1%86%D1%82%D0%B2%D0%BE>
17. Будівництво: секція F. КВЕД-2010. https://kved.ukrstat.gov.ua/KVED2010/SECT/KVED10_F.html
18. Земельний кодекс України. *Відомості Верховної Ради України*, 2002, № 3-4, ст. 27.
19. Про регулювання містобудівної діяльності. Закон України від 17 лютого 2011 року № 3038-VI. *Відомості Верховної Ради України*, 2011, № 34, ст. 343.
20. Про будівельні норми. Закон України від 5 листопада 2009 року №1704-VI. *Відомості Верховної Ради України*, 2010, № 5, ст. 41
21. Державні будівельні норми. Портал Єдиної державної електронної системи у сфері будівництва. 2024. https://e-construction.gov.ua/laws/doc_type=2
22. Про ліцензування видів господарської діяльності. Закон України від 2 березня 2015 року № 222-VIII. *Відомості Верховної Ради України*, 2015, № 23, ст. 158.
23. Про основні засади державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності. Закон України від 2007 року № 29. *Відомості Верховної Ради України*. 2007. № 29, ст. 389.
24. Порядку ведення Єдиної державної електронної системи у сфері будівництва, що затверджений Постановою Кабінету Міністрів України від 23 червня 2021 року № 681. Верховна Рада України. 2024. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/681-2021-%D0%BF#n39>
25. Галуцько В., Діхтієвський П., Гулак О., Коваленко Л., Кузьменко О. та ін. Адміністративне право та адміністративний процес в умовах воєнного стану в Україні: навчальний посібник: у 2-х томах. Том 1. Загальне адміністративне право. Особливе адміністративне право / за заг. ред. В. Галуцька, В. Фелика. Київ, 2024. 820 с.
26. Про адміністративні послуги. Закон України від 6 вересня 2012 року № 5203-VI. *Відомостях Верховної Ради України*. 2013 року. № 32. С. 409.
27. Про адміністративну процедуру. Закон України від 17 лютого 2022 року № 2073-IX. *Відомості Верховної Ради України*. 2023. № 15. С. 50.
28. Дозвіл на виконання будівельних робіт. Портал Дія. 2024. <https://guide.diiia.gov.ua/view/vudacha-dozvolu-na-vykonannia-budivelnikh-robit-2515ce43-d9a2-4644-9850-af44edb39540>
29. Галуцько В., Стеценко С., Берлач А., Буханевич О., Ситников О. та ін. Адміністративне право та адміністративний процес України в умовах воєнного стану: колективна монографія / за заг. ред. В. Фелика, В. Курила2. Київ: «Видавництво Людмила», 2023. 704 с.
30. Про правотворчу діяльність. Закон України від 24 серпня 2023 року № 3354-IX. *Голос України* від 19 вересня 2023 року. № 32.
31. Деякі питання виконання підготовчих і будівельних робіт. Затверджено Постановою Кабінету Міністрів України від 13 квітня 2013 р. № 466. *Урядовий кур'єр*. 2013. № 85.
32. Про регулювання містобудівної діяльності. Закон України від 17 лютого 2011 року № 3038-VI *Відомості Верховної Ради України*. 2011. № 34. С. 343.
33. Положення про Державну інспекцію архітектури та містобудування України. Затверджено Постановою Кабінету Міністрів України від 23 грудня 2020 року № 1340. <https://diam.gov.ua/storage/app/sites/31/%D0%9F%D0%BE%D0%BB%D0%BE%D0%B6%D0%B5%D0%BD%D0%BD%D1%8F.pdf>